Primärvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Tandvård
Maria Hedberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-05-27

PVN 2023-0450

Primärvårdsnämnden

Överenskommelse med Folktandvården Stockholms län AB avseende tandvårdsbehandling under narkos på akutsjukhus

Ärendebeskrivning
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i dialog med Folktandvården Stockholms län AB arbetat fram ett uppdrag om tandvård under narkos som kräver akutsjukhusets resurser. Överenskommelsen har resulterat i ett förslag till tilläggsavtal till huvudavtalet. Det nya uppdraget redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Tilläggsavtal om tandvård under narkos på akutsjukhus

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i folkhälso- och tandvårdsberedningen.

Förslag till beslut
Primärvårdsnämnden beslutar följande:

Tilläggsavtalet godkänns att gälla från och med 2025-07-01 och i övrigt med samma villkor som huvudavtalet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Tandvård under narkos (generell anestesi) ges till barn med omfattande tandvårdsbehov, till exempel då tänder behöver lagas eller tas bort på grund av karies, och där barnet inte kan medverka till sin behandling (kooperera) på grund av låg ålder eller behandlingsomognad. Tandvård under narkos kan också ges till patienter då det odontologiska tillståndet är av den omfattningen att ingreppet inte kan ske i vaket tillstånd, till exempel vid retinerade hörntänder (tänder som inte har brutit fram trots att de finns utvecklade i käkbenet) som behöver opereras bort.

En betydande grupp som ges tandvård under narkos är barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som inte kan medverka till sin behandling även då tandvårdsbehandlingen som sådan är mindre omfattande. Dessa ges ofta premedicinering, lugnande läkemedel innan narkosbehandlingen kan påbörjas.

Tandvård under narkos utförs inom specialisttandvården. År 2024 fick 20 142 barn och ungdomar specialisttandvård, vilket motsvarar 4 procent av alla barn och ungdomar Stockholms län. Av de barn och ungdomar som fick specialisttandvård under 2024 fick 12 procent en behandling under narkos. Det motsvarar 0,4 procent av alla barn och ungdomar i länet.

Verksamhetens organisering i dag
Tandvårdsbehandling under narkos till barn och ungdomar kan utföras av alla vårdgivare som deltar i vårdval specialisttandvård för barn och ungdomar med inriktningsuppdragen/specialiteterna pedodonti (specialiserad barntandvård) och käkkirurgi. För narkossjukvården anlitar vårdgivarna inom vårdvalsområdet själva en leverantör, som då fungerar som underleverantör till tandvårdsföretaget. Underleverantören bedriver i de flesta fall en mobil verksamhet. Behandlingen utförs i regel på tandvårdskliniken.

Under 2024 fick 2 275 barn och ungdomar till och med 19 år tandvårds-behandling under narkos inom vårdvalet.

Folktandvården Stockholms län AB har sedan tidigare ett särskilt uppdrag att ge tandvård under narkos till svårt sjuka barn och barn med multi-funktionsnedsättningar (motsvarande ASA-klass III). Dessa barn tas omhand vid Astrid Lindgrens barnsjukhus, Karolinska Universitets-sjukhuset Solna. Omkring hälften av behandlingarna är sambokade med sjukvården, vilket betyder att barnet får både tandvård och någon hälso- och sjukvårdsinsats, ibland flera olika, under den tid barnet är sövt.

Under 2024 utfördes 38 tandvårdsbehandlingar under narkos på Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Vårdgivarna inom vårdval specialisttandvård för barn och ungdomar, både privata vårdgivare och Folktandvården, har identifierat ett behov av ytterligare en vårdnivå inom narkostandvård för barn och ungdomar. Den nya vårdnivån ska utgöra en nivå mellan de ovan redovisade, *tandvård under narkos på akutsjukhus*.

Överväganden
Förslag till regional nivåstrukturering redovisas nedan.

Tandvård under narkos utanför akutsjukhus (nivå 1)
Barn som är i övrigt friska och som inte kräver inneliggande vård före eller efter behandling kan ges tandvård under narkos utanför akutsjukhus. Även patienter med lättare funktionsnedsättning som har svårt att medverka till sin behandling men där vården före och efter behandlingen inte är utmanande eller komplicerad kan tas omhand utanför akutsjukhus.

Tandvård under narkos på akutsjukhus (nivå 2)
De som behöver få narkostandvården utförd på akutsjukhus är medicinska riskpatienter där behandling under narkos kräver sjukhusmiljö eller förlängd observation (6-7 timmar) och/eller det odontologiska ingreppet kräver övervakning. Även barn och ungdomar med omfattande intellektuella och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, till exempel svårare former av autism, där vården före och efter behandlingen är utmanande och komplicerad behöver tas omhand på akutsjukhus.

I uppdraget ingår också sambokade patienter, som ges tandvård i kombination med framför allt öron-näsa-hals- och ögonkonsultationer samt provtagning efter remiss, förutsatt att tandvårdsbehovet utgör huvudskäl för behandling under narkos. Möjligheten att göra hälso- och sjukvårdsinsatser i samband med tandvårdsbehandlingen avgörs i det enskilda fallet av narkosläkare och specialisttandläkare gemensamt.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen uppskattar att antalet behandlingstillfällen som 2024 omfattades av nivå 2 var 350.

Tandvård under narkos på Astrid Lindgrens barnsjukhus (nivå 3)
Svårt sjuka barn, barn med multisjuklighet och multifunktionsnedsättningar (motsvarande ASA-klass III) tas sedan tidigare omhand på Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Gränsen mellan nivå 2 och 3 kan ibland vara oklar. Vid behov sker avstämning mellan akutsjukhusens narkosläkare.

Förslag till överenskommelse
Enligt förslag till överenskommelse ska Folktandvården Stockholms län AB som ensam utförare omhänderta barn- och ungdomspatienter som behöver få narkostandvården utförd på akutsjukhus (nivå 2).

Folktandvården kommer att som mest ersättas för 380 patientbehandlingar per år enligt nivå 2. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kommer att följa upp antalet utförda behandlingar.

Ersättningen till vårdgivaren föreslås utgöras av en tilläggsersättning om 4 000 kronor per utförd behandling. Tilläggsersättningen ska täcka kostnader för dyrare narkosvård och patienter som tar längre tid och mer specialisttandvårdsresurser i anspråk. Ersättningen kommer årligen att justeras enligt SKR:s prisindex *LPIK exklusive läkemedel* enligt samma villkor som i huvudavtalet.

Nuvarande överenskommelse med Folktandvården Stockholms län AB gäller sedan 1 januari 2024. Tilläggsavtalet föreslås ha samma giltighetsdatum som huvudavtalet, det vill säga till och med 2026-12-31 med möjlighet till två års förlängning.

Kriterierna för respektive vårdnivå behöver föras in i avtalen för vårdvalsområdena allmän barn- och ungdomstandvård (remitterande vårdgivare) och specialisttandvård för barn och ungdomar (vidareremitterande vårdgivare). En konsekvens av detta ärende är således ett behov av att revidera dessa två vårdval i enlighet med innehållet i detta ärende.

Ekonomiska konsekvenser
Den totala kostnaden för tilläggsersättningen för tandvårdsbehandling under narkos på akutsjukhus beräknas till 1,5 miljoner kronor per år. De utökade kostnaderna ryms inom primärvårdsnämndens budget för 2025 och 2026.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut väntas innebära positiva konsekvenser för patientsäkerheten i och med att beslutet säkerställer att definierade patientgrupper får tillgång till akutsjukhusets resurser.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut väntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård. Verksamheten i sig väntas bidra till en mer jämlik hälsa.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut väntas få oförändrade konsekvenser för miljön. Folktandvården och regionens akutsjukhus är miljöcertifierade enligt ISO 14001:2015.

Administrativa konsekvenser
De administrativa konsekvenserna av förslaget till beslut väntas bli oförändrade för Folktandvårdens personal. Behandlarna registrerar utförd vård direkt i vårdgivarens journalsystem.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Folktandvården Stockholms län AB

Godkänd av Anders Ahlsson, 2025-05-27